

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛІСОВЕ І САДОВО-
ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО ХХІ СТОРІЧЧЯ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ
ВИРІШЕННЯ»
(13-14 БЕРЕЗНЯ 2014 РОКУ)

КИЇВ - 2014

**СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ ПАРКУ-ПАМ'ЯТКИ
САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ
«ПАРК БІЛЯ ЗАЛІЗНИЧНОЇ СТАНЦІЇ» В М. МЕЛІТОПОЛІ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ**

С.М. Подорожний, кандидат біологічних наук, доцент,

А.М. Солоненко, кандидат біологічних наук, професор,

Л.Г. Вельчева, кандидат біологічних наук, доцент

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

Парком-пам'яткою салово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк біля залізничної станції» оголошений за рішенням Запорізького облвиконкому від 12.12.1979 року. У 1984 році парк отримав статус об'єкту природно-заповідного фонду (ПЗФ) місцевого значення у відповідності до діючого на той час природоохоронного законодавства УРСР. Територія парку-пам'ятки розташована в межах міста Мелітополя Запорізької області в північно-західній частині міста - біля залізничного вокзалу. Загальна площа об'єкту ПЗФ становить 5,68 га.

Технічна інвентаризація деревних насаджень парку проводилася згідно галузевих комунальних норм (ГКН 03.08.007-2002). Видова назва дерев наводиться згідно флористичного зведення (Доброчаєва, Котов, Прокудин и др., 1987). Вік дерев та чагарників визначався за допомогою біометричних показників (Ерохіна, Жеребцова, Вольфтруб и др., 1987). В кварталах проводився суцільний облік дерев, а їх розташування наносилося на інвентаризаційний план.

Всього в штучних деревних насадженнях парку виявлено 20 видів деревних рослин: робінія звичайна (*Robinia pseudoacacia* L.), ясен високий (*Fraxinus excelsior* L.), стифнолобіум японський (*Styphnolobium japonicum* (L.) Schott), шовковниця чорна (*Morus nigra* L.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), клен ясенелистий (*Acer negundo* L.), клен червоний (*Acer rubrum* L.), в'яз гладкий (*Ulmus laevis* Pall.), в'яз граблестий (*Ulmus carpiniifolia* Rupp. Ex G. Suckow), дуб звичайний (*Quercus robur* L.), каркас західний (*Celtis occidentalis* L.), тополя Боле (*Populus bolleana* Lauche), гледичія колюча (*Gleditsia triacanthos* L.), бундук

дволонний (*Gymnocladus dioica* (L.) C. Koch.), айлант найвищий (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle), липа сердцелиста (*Tilia cordata* Mill.), береза бородавчаста (*Betula pendula* L.), широкогілочник східний (*Platygladus orientalis* (L.) Franco), верба вавилонська (*Salix babylonica* L.), лох сріблястий (*Elaeagnus argentea* Pursh).

Вказані види входять до складу 13 родин: *Fabaceae*, *Aceraceae*, *Oleaceae*, *Moraceae*, *Ulmaceae*, *Fagaceae*, *Caesalpiniaceae*, *Salicaceae*, *Simaroubaceae*, *Tiliaceae*, *Betulaceae*, *Cupressaceae*, *Elaeagnaceae*. За час інвентаризаційних досліджень нами зареєстровано 395 екземплярів дерев. З них *Styphnolobium japonicum* складав 23,3% від загальної кількості дерев, *Fraxinus excelsior* – 22,5%, *Robinia pseudoacacia* – 15,2%, *Quercus robur* – 11,4%, *Morus nigra* – 6,0%, *Acer negundo* – 5,8%, *Ulmus laevis* – 5,3%, *Acer platanoides* – 3,3%, *Populus bolleana* – 2,8%. Інші види дерев були представлені 1-4 екземплярами, а їх індивідуальна частка не перевищувала 1%.

Вік дерев коливався від 4 до 120 років. Найбільш старими екземплярами представлені *Quercus robur*, *Populus bolleana*, *Fraxinus excelsior*, *Styphnolobium japonicum*. Наймолодші дерева верби вавилонської.

Із загальної кількості дерев тільки 68 екземплярів (17,2%) знаходилися в доброму стані. Це в першу чергу, дерева дубу звичайного – 28 екземплярів (42%) та ясену високого – 14 екземплярів (11%). В задовільному стані на території парку-пам'ятки відмічено 183 екземпляри дерев, або 46% від загальної кількості. Основу цієї групи склали *Styphnolobium japonicum* – 52 екземпляри (28,4%), *Fraxinus excelsior* – 46 екземплярів (25,1%), *Robinia pseudoacacia* – 27 екземплярів (14,7%). Більш ніж третини дерев на об'єкті – 144 екземплярів (36,4%) знаходиться в незадовільному стані. «Лідерами» в цій групі є *Robinia pseudoacacia* та *Acer negundo* де більше половини дерев потребують зносу. Більше ніж третини дерев *Styphnolobium japonicum*, *Fraxinus excelsior*, *Morus nigra* також знаходяться в незадовільному стані і потребують зносу.

За результатами наших досліджень в якості першочергових заходів щодо реконструкції та утримання деревних насаджень парку потрібен знос та кардинальна реконструкція 140 дерев, які знаходяться в незадовільному стані або є аварійними.